

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Porovnání vlivu AEO „úhor“ a „neošetřovaný pás“ na carabidofaunu polí**

Autor práce: **Bc. Jana RŮŽIČKOVÁ** (obor Zoologie, PřF, UP v Olomouci)

Oponent: RNDr. & Mgr. Ivan H. TUF, Ph.D., Katedra ekologie a ŽP, PřF, UP v Olomouci

Předkládaná práce má příjemných 39 stran textu a 7 stran příloh. Rozsah jednotlivých kapitol víceméně koresponduje se zvyklostmi u prací tohoto typu. Cíle práce jsou formulovány poměrně jasně a zahrnují posouzení vlivu vybraných agroenvironmentálních opatření na společenstva střevlíkovitých s ohledem na prostorové a časové aspekty zásahu. Práce je napsána s nezanedbatelným, leč ještě únosným počtem chyb a překlepů. Autorka použila 87 literárních zdrojů, z nichž je 85 % cizojazyčných.

K práci mám několik připomínek a dotazů:

- 1) Název práce je podle mého názoru a vkusu nešťastný. Nelíbí se mi na něm tři věci. Jednak obsahuje nezažitou zkratku AEO, jednak obsahuje slova v uvozovkách (význam uvozovek je velmi specifický a měly by se používat uvážlivě) a jednak obsahuje lingvistický patvar carabidofauna. Chápu, proč autorka tato slova použila – chtěla mít název krátký, konkrétní a vyhnout se podobně nešťastnému spojení „společenstva střevlíkovitých“, celkový výsledek však není příliš uspokojivý.
- 2) V úvodu mohla být agroenvironmentálním opatřením věnována celá podkapitola, která by podrobněji představila tuto problematiku i v historických a společenských souvislostech.
- 3) Autorka podporuje obecný laický pohled na škodlivost konvenčního zemědělství, které např. doprovází „významné zvýšení objemu různých chemických látek aplikovaných na jednotku plochy“, které podle ní „spolehlivě zahubí hmyz a rostlinné plevely“. Chemickou látkou je i voda, nemyslím však, že by zavlažování mělo devastační vliv na střevlíky. Autorka se zde ztotožňuje s bioaktivisty, kteří zcela nesmyslně vše průmyslově vyráběné považují *a priori* za škodlivé. Podobného postoje by se v diplomové práci měla vyvarovat.
- 4) Autorka k citaci počtu střevlíkovitých v ČR použila údaj Veselého z roku 2002 (504 druhů) a nikoliv údaj téhož autora z roku 2005 (o 14 druhů vyšší), který navíc špatně cituje (z Červené knihy je žádoucí citovat autory kapitol, nikoliv editora celé monografie).
- 5) Používání latinských názvů čeledí a řádů nepovažuji za nutné, autorka by se tím vyvarovala chyby, kdy na straně 3 uvádí latinský ekvivalent pro pavouky *Arenea*, což je však vědecký název rodu křížák (resp. jedno z jeho synonym).
- 6) Domnívám se, že nebylo nutné prezentovat polohu tří lokalit na celkem devíti ortofotomapách lišících se v pouhé jedné čáře. Myslím, že to šlo řešit buď v rámci jednoho snímku pro každou lokalitu, či alespoň těchto pět stran přesunout do příloh.
- 7) Autorka analyzuje distribuci bezmála 60 tisíc střevlíků. V práci se však nikde nedozvíme, že autorka determinovala „pouze“ třetinu materiálu, přestože měla jména

dvou determinátorů zmínit v poděkování i v kapitole „Sběr a determinace zoologického materiálu“.

- 8) Co znamená formulace, že „do výsledků analýz nebyly zahrnuty druhy, jejichž vliv na celkovou variabilitu byl nižší než 1%(sic!)“ (s. 18). Jedná se o *ad hoc* vypuštění „nezajímavých“ druhů či o *a priori* vypuštění vzácných druhů?
- 9) Používat v textu výsledná čísla s přesností na dvě desetinná místa považuji za rušivé a nesmyslné. Zda je dominance *Pterostichus melanarius* 26,74 či 26,75 % je irelevantní, navíc autorka nepoužívá mezeru před symbolem procent.
- 10) Konfrontace textu a tabulky č. 1 vzbuzuje otázku – proč autorka mezi druhy z Červené knihy v textu neuvádí kvapníka *Amara lucida* a hrbáče *Zabrus spinipes* a uvádí naopak kvapníka *Amara aulica*?
- 11) Přílohy mají mít vlastní označení a číslování (Příloha 1, Příloha 2), zařadit některé tabulky do příloh a použít pokračující číslování je nevhodné.

Zde uvedené připomínky jsou částečně k formální stránce práce, některé se však týkají obsahové stránky. Řada z nich je marginální, je projevem běžných začátečnických chyb a je spíše adresována autorce jako doporučení do budoucna. Následující výtky považuji však za zásadnější, respektive se domnívám, že po zkušenostech s bakalářskou prací už diplomová práce tyto chyby obsahovat neměla:

- 12) Odkazování na obrázky a tabulky je nevhodné. Tyto mají ilustrovat vlastní text výsledků tam, kde je to vhodnější a úspornější než sáhodlouhý popis. Napsat „Více na obr. č. 14.“ je nešťastné a vypadá spíše, že autorka si neuměla poradit s interpretací dat.
- 13) Navíc některé ordinační diagramy (konkrétně obr. 21 a 22) nejsou ve výsledcích vůbec popsány, respektive interpretovány.
- 14) Prezentace výsledků je ve finále přespříliš stručná. Ve výsledcích chybějí údaje, které autorka používá v diskuzi – čtenář tudíž nemůže sledovat její argumentaci. Příkladem může být situace, kdy autorka vyjmenovává (v Diskuzi) šest nejpočetnějších druhů s tím, že dominance ostatních druhů nepřekročila 1 %. To buď není pravda (cf. tabulky 2 a 3), nebo to nemůžeme posoudit (hodnotila-li celkový materiál). Podobně se v diskuzi dozvídáme, že některý druh byl dominantní např. na Znojemsku. Tato informace však nemá oporu ve výsledcích. Považuji za velmi vhodné, že autorka analyzovala výsledky ze tří lokalit společně, přesto ale do příloh měla dát původní „hrubá“ data (zvláště, když je používá v diskuzi). V tabulkách 2 a 3 jsou navíc zjevně sumy ze tří lokalit, což je méně vhodné než průměry (a odchylky).

Abych práci pouze nehanil, musím vyzdvihnout také její klady. Za velmi dobrou považuji analýzu materiálu. Přístup k hodnocení diverzity je nový, moderní a aktuální. Dovedu si představit analýzu distribuce 60 střevlíků ze tří lokalit, tří let a dvou opatření, která by zabrala desítky stran a uváděla hromadu nepřehledných čísel, indexů a podobně. Autorka vyhodnotila totéž mnohem úspornější formou, možná někdy její úspornost překročila únosné meze. Na závěr si dovoluji jednu otázku: Které brachypterní druhy vázané na otevřená stanoviště může autorka zmínit?

Shrnutí: Práce má adekvátní logickou strukturu, dostatečné množství citované literatury a vhodně analyzované výsledky. Práce přináší jedinečná data o dané problematice. Celkově považuji předloženou práci Bc. Jany Růžičkové za velmi kvalitní a jednoznačný doklad autorčiny schopnosti vědecké práce a výsledky doporučuji k publikaci. Uvedené výtky nesnižují nijak zásadně význam práce, a proto vřele doporučuji předloženou práci k obhajobě.

V Hodoníně 9. června 2014